

що є характерним для ринків, що формуються. Для подолання цієї та інших проблем потрібно створити єдину національну конкурентоспроможну фондову біржу з чіткими, прозорими вимогами до її учасників, високим рівнем технічного забезпечення, що практично неможливо без інтеграції до європейського ринку. Така фондова біржа зможе істотно стимулювати зростання частки організованого ринку цінних паперів, що значно знизить волатильність ринку і його схильність до зовнішніх криз [2, с.191].

Надалі доцільним є визначити переваги й недоліки інтеграції фондових бірж України до міжнародної фінансової системи. Перевагами такої інтеграції є: залучення на національний ринок іноземних стратегічних інвесторів і зміна структури останніх у бік зменшення кількості спекулятивних інвесторів; допуск більшого числа інвесторів і послаблення ролі декількох існуючих великих спекулятивних інвесторів; зниження волатильності фондового ринку; зниження концентрації фінансових інструментів і фінансових інститутів; поява доступу для невеликих інвесторів та емітентів до міжнародних ринків капіталу; зниження концентрації фінансових ризиків; збільшення частки організованого ринку не регулятивними, а ринковими засобами; посилення прозорості ринку й обмеження використання інсайдерської інформації [3, с.197].

Отже, з вищенаписаного слід зробити висновок, що по-перше, незважаючи на те, що в Україні є законодавча база, яка визначає основні положення функціонування фондових бірж, біржова діяльність не є розвинутою та ефективною. Низький рівень ефективності біржової торгівлі України, як вже зазначалося вище, зумовлений особливостями становлення та розвитку ринку цінних паперів у країні, його роздробленістю та неупорядкованістю, відсутністю національної програми її розвитку та законодавчого регламентування, незавершеністю процесу реформування економіки України, а також тим, що більшість вітчизняних підприємств не є учасниками операцій на фондовій біржі. По-друге, у зв'язку з великою кількістю кризоутворювальних чинників або тих, що посилюють їх дію, фондові біржі стоять перед загрозою повної втрати своїх позицій на фондовому ринку України, а тому необхідне вироблення стратегії їх виживання та розвитку. По-третє, активізація функціонування фондової біржі в Україні сприятиме залученню стратегічних інвесторів для фінансування інноваційних процесів розвитку на підприємствах промисловості.

Список використаних джерел:

1. Бітюк П.О. Фондові біржі в Україні і світі / П.О. Бітюк // Фондовый рынок. - 2015. - № 36. - С. 6- 12.
2. Калинець К. С. Особливості розвитку та динаміка функціонування фондових бірж в Україні / К.С. Калинець // Регіональна економіка. - 2014. - № 3. - С. 189- 197.
3. Калинець К.С. Теоретичні аспекти визначення ефективності функціонування фондової біржі в Україні / К.С. Калинець // Економіка і регіон. - 2016. - № 4. - С. 195-199.

Особливості функціонування ринку праці в Україні

Полюга А.В., студент 4 курсу факультету №2 НАВС

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент **Грущенко О.А.**

Ринок праці - найбільш складний елемент ринкової економіки. Тут співвідносяться інтереси робітника та роботодавця при визначенні ціни праці та умов її функціонування. Від того, наскільки успішно функціонує економіка, у якій фазі економічного циклу вона знаходиться, залежить попит на робочу силу та її пропозиція, а відповідно, і рівень безробіття. Рівень інфляції та ставка позичкового відсотка визначають інвестиційну активність, що, у свою чергу, формує рух системи робочих місць: зростає або скорочується їх кількість, створюються високотехнологічні робочі місця або відтворюються на старому технічному рівні.

У сучасних умовах національні ринки праці перетворилися на важливу складову частину світового ринку праці. Високий рівень міждержавних господарських взаємозв'язків на фоні поглиблення світового розподілу праці призвів до формування єдиного механізму задоволення пропозиції робочої сили незалежно від конкретного місця проживання людини [1].

Ефект ситуації, що склалася в економіці України під впливом світової фінансової та економічної кризи, а також внутрішніх проблем вітчизняної економіки, становище соціальної сфери, рівень та якість життя населення, виявився відкладеним та почав набувати відчутного прояву лише в останні місяці 2012 року.

Українському ринку праці властиві певні особливості:

1. Належить до ресурсних ринків (продавцями послуг є домогосподарства, економічно активне населення, а покупцями - урядові та неурядові інституції).

2. Важливу роль відіграють профспілки, асоціації виробників, а також держава.

3. Робоча сила є особливим товаром.

4. Заробітна платня - основний вид доходу більшості працівників, сімей, що визначає якість робочої сили.

5. Недостовірність та приховування інформації про істинний стан ринку праці, про його перспективні можливості та про можливо - використовувані механізми реформування ринку праці в перспективі.

6. Відсутність відповідного рівня зайнятості виробничій динаміці.

7. Низька продуктивність праці, що призводить до низького рівня оплати праці.

8. Нерівномірний розподіл трудових ресурсів по території держави.

9. Деформація в галузевій структурі та професійно - кваліфікаційному складі[2]. Економічне зростання, над забезпеченням якого працює український уряд, створює передумови для збільшення зайнятості, доходів населення, підвищення продуктивності його праці. На ситуацію на ринку праці впливає загальна соціально-економічна ситуація в країні та регіоні, якісний показник людського капіталу, становище у сфері надання соціальних послуг, національно-культурні особливості, соціопсихологічні чинники та ін.

Недосконалість, недостатня гнучкість, структурна диспропорційність ринку праці України призвели до застосування

власниками та адміністрацією підприємств вимушених відпусток, скорочення робочого дня та звільнення працівників. Певною мірою зберегти трудовий потенціал країни дозволяє тіньова зайнятість, яка в умовах трансформаційної економіки є абсолютно очевидним чинником, а її наявність зумовлена слабкістю соціально-економічних інститутів [3]. Зайнятість у тіньовій економіці сприяє розвитку нових підприємницьких здібностей кожної людини; кращому адаптуванню власної здатності до праці відповідно сучасним ринковим умовам; можливості задовольнити свої потреби. Усе це зумовлює високу ефективність механізму формування зайнятості в умовах тіньової економіки, що в свою чергу, дозволяє зберігати трудовий потенціал країни.

Є і негативні сторони тіньової зайнятості, але в умовах кризи її наявність дає частині населення гарантії виживання чи вирішення власних проблем. Однією з характерних особливостей ринку праці є його нестабільність. Зарплатня фахівців може варіюватися. Наприклад, дефіцит кадрів певної професії приводить до підвищення оплати праці. Крім того, попит на представників тієї або іншої спеціальності залежить від регіону. На розвиток ринку праці впливає і рух робочої сили - як внутрішня міграція (зміна місця проживання в межах однієї області або регіону), так і еміграція (виїзд громадян із однієї країни в іншу на постійне місце проживання) [4].

Величезний вплив на ринок праці роблять політична ситуація у країні та соціальна захищеність громадян. Показники, необхідні для гармонійного розвитку трудових взаємин, - стабільність економіки, відлагодження правової бази і системи оподаткування.

Процес становлення ринкових стосунків супроводжується низкою труднощів. Однією з головних проблем українського ринку праці є відсутність робочих місць із гідною оплатою. Особливо низька заробітна платня спостерігається в сферах легкої промисловості, охорони здоров'я, освіти, культури, сільського господарства. Ситуація на вітчизняному ринку праці викликає у фахівців дедалі більшу тривогу. Деякі компанії Центральної та Східної Європи, пройшовши кадровий голод, приймають рішення шукати персонал у сусідніх державах. Україна, не витримуючи конкуренції, продовжує втрачати кадровий потенціал. Навіть за того, що зарплатня працівників особливо затребуваних професій зростає прискореними темпами, чимало наших співвітчизників ідуть за кордон. Річ у тому, що тамтешні компанії мають можливість платити в кілька разів більше, створювати кращі умови для праці та життя.

Отже, першочергове завдання для українського ринку праці - перейти від моделі з дешевою робочою силою до моделі з високим рівнем оплати та ефективною працею, яка побудована на якості продукції та продуктивності праці, що призведе до збільшення доходів місцевих бюджетів, збільшення відрахувань до Пенсійного фонду, зменшення трудової міграції. Для того, щоб розширити зайнятість та поліпшити її якість, подолати високе безробіття, зменшити соціальне та економічне напруження в Україні, вирішальним моментом державної політики зайнятості повинен бути добре зважений вибір заходів у поєднанні з макроекономічною, політичною та соціологічною політикою держави. Підводячи підсумок, можна відзначити, що для вирішення

перерахованих проблем може бути перехід до активної політики держави на ринку праці. У основу має бути покладено модель управління, центральними елементами якої є основні регулятори ринкової організації праці: заробітна платня, конкуренція на ринку праці, трудова мобільність, рівень безробіття. Саме по цих параметрах здійснюється, з одного боку, саморегулювання на ринку праці, а з іншого - відбувається втручання держави.

Список використаних джерел:

1. Анпілогова Ж. Д. Механізм функціонування ринку праці / Ж. Д. Анпілогова // Держава та регіони. - 2012. - № 2. - С. 6-9.
2. Бараник З. Основні напрями ефективного функціонування ринку праці в контексті інтеграції України до ЄС / З. Бараник // Бюлетень ІПК ДСЗУ - 2010. - № 2. - С. 14-27.
3. Большая О. В. Проблема неформальної зайнятості в Україні / О. В. Большая // Держава та регіони. - 2011. - № 1. - С. 45-49.
4. Чернявська Ю. Б. Функції ринку праці та національні особливості їх відтворення / Ю. Б. Чернявська // Формування ринкових відносин в Україні. - 2011. - № 3. - С. 175-177.

Товарні біржі та економічні умови їх розвитку

Чиренко Н.М., студент 4 курсу факультету №2 НАВС

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент *Грущенко О.А.*

Ефективне функціонування держави, суспільства та ринкових відносин знаходить ся в прямій залежності від системи підприємств і організацій, що забезпечують рух та накопичення товарів, послуг, грошей, дорогоцінних металів, цінних паперів. До таких установ та організацій відносяться товарні біржі. Діяльність товарних бірж має визначальне місце в сучасній економіці та здійснює вагомий вплив на швидкий оборот товарів та капіталів. Товарні біржі є одним із основних структур ринкової економіки розвинених країн світу. Згідно, ст.279 Господарського кодексу України товарна біржа є особливим суб'єктом господарювання, який надає послуги в укладенні біржових угод, виявленні попиту і пропозицій на товари, товарних цін, вивчає, упорядковує товарообіг і сприяє пов'язаним з ним торговельним операціям.[2]

Проблемам діяльності товарної біржі присвячені роботи зарубіжних та вітчизняних вчених Горьового В.П., Дудяк Р.П.[1], Плахотнік М.Г., В.В. Раровської..

Товарна біржа в ринковій економіці є складним механізмом, який забезпечує оптимальний розподіл найважливіших сировинних товарів і фінансових активів, є важливим стабілізуючим інструментом у галузі ціноутворення.

З огляду на це, важливим і необхідним є удосконалення механізму адміністративно-правового регулювання відносин, що виникають у сфері біржової торгівлі, яка потребує широкого спектра знань, розуміння глибоких економіко-правових закономірностей змісту біржової діяльності.

На цей час біржова торгівля в Україні продовжує своє становлення. У